

FI lausuntopyyntö VV

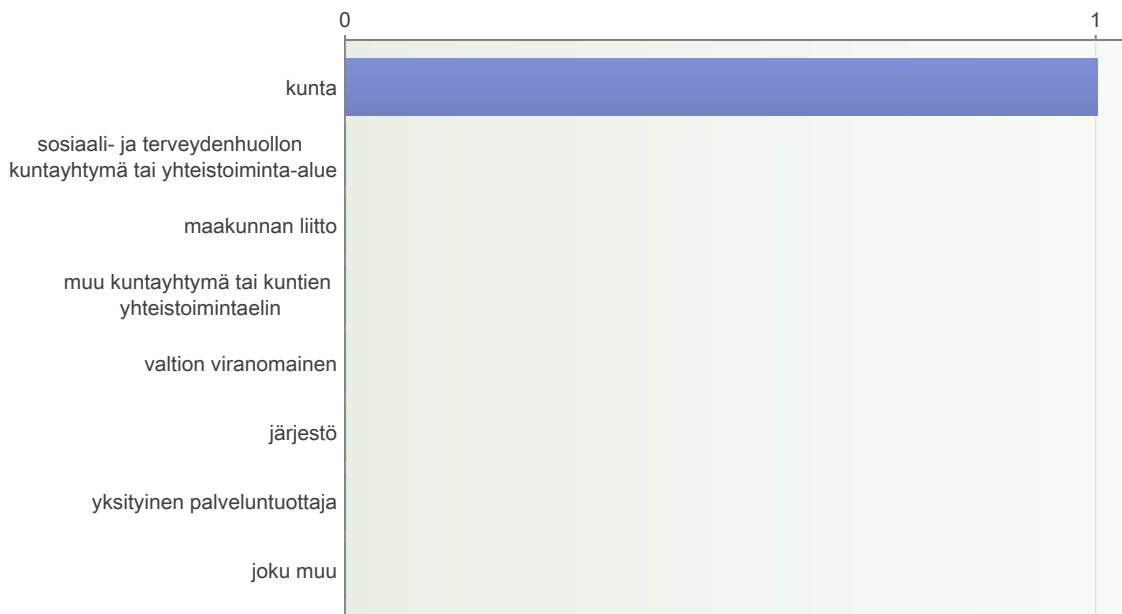
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Tornion kaupunki	Meriläinen Leena	Timo Nousiainen, timo.nousiainen@tornio.fi	27.3.2017	Kaupunginvaltuusto

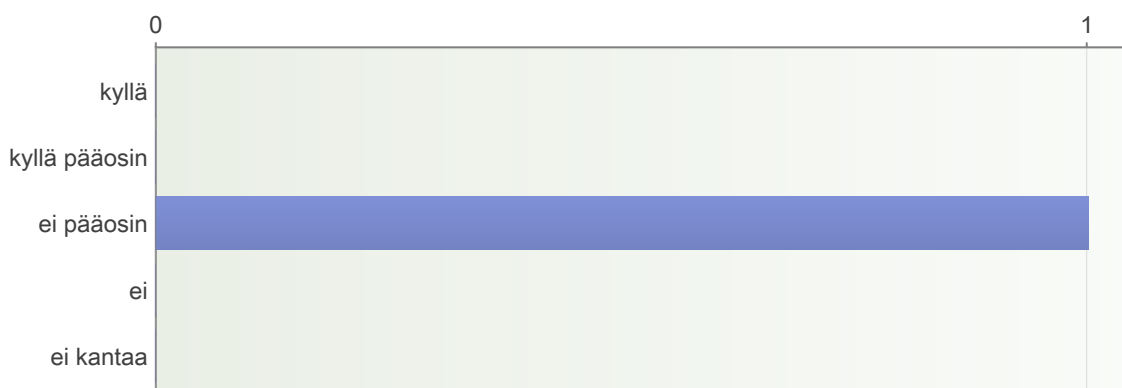
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

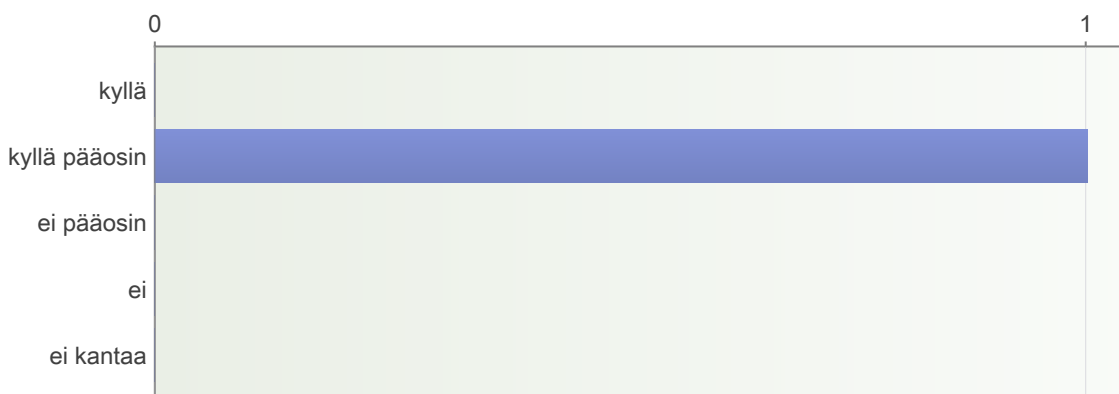
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnat ovat eriarvoisessa asemassa, jolloin palvelujen yhdenvertainen saatavuus ei asiakkaalle toteudu. Toteutuu siellä missä aidosti on palvelun tarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia mutta ei esim, haja-asutusalueilla, Lapissa missä pitkät etäisyydet.
- Laki-esityksessä ei ole esitetty millä tavoin edistetään hyvinvoinnin ja terveyden tasa-arvoa.
- Lakiesityksessä ei ole arvioitu hyvinvointieroja kaventumista. Valinnanvapaus voi myös heikentää hyvinvointia koska asiakkaalla on oikeus tehdä myös haitallisia valintoja esim. lääkkeiden väärinkäyttäjät, ongelmaperheiden palvelujen valinnat
- Kuntien hyte-toimintaan turvattava riittävät resurssit.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

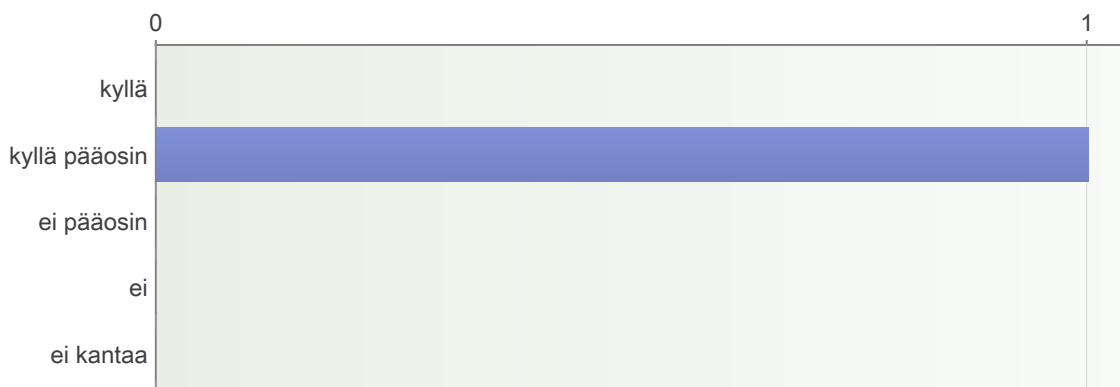
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi valita palvelun tuottajan mutta ei voi vaikuttaa itse palvelun sisältöön muuten kuin valitsemalla pikaisesti uuden palvelun tuottajan.
- Palvelujen integraation kannalta on hankalaa, kun osa palveluista on valinnanvapauden ulkopuolella ja osa on valinnanvapauden piirissä. Osa palveluista esim. sosiaalipalveluissa jää valinnanvapauden ulkopuolelle.
- Integraatio ei tule toimimaan maakunnan eri toimijoiden välisellä ohjauksella

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

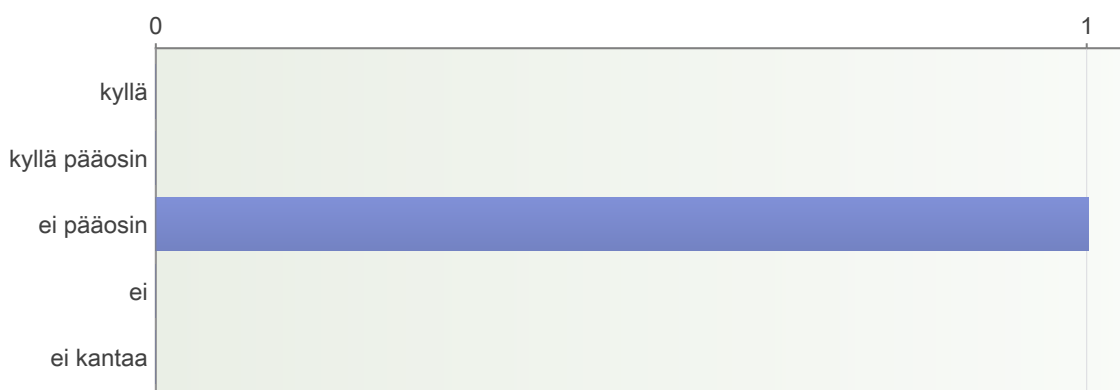
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä jos asiakas on kykenevä valitsemaan itselleen palveluja, riippuen alueen palvelutarjonnasta, ja hänellä on mahdollista taloudellisesti matkustaa tarvittaessa kauemmaksikin saadakseen sopivat palvelut.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

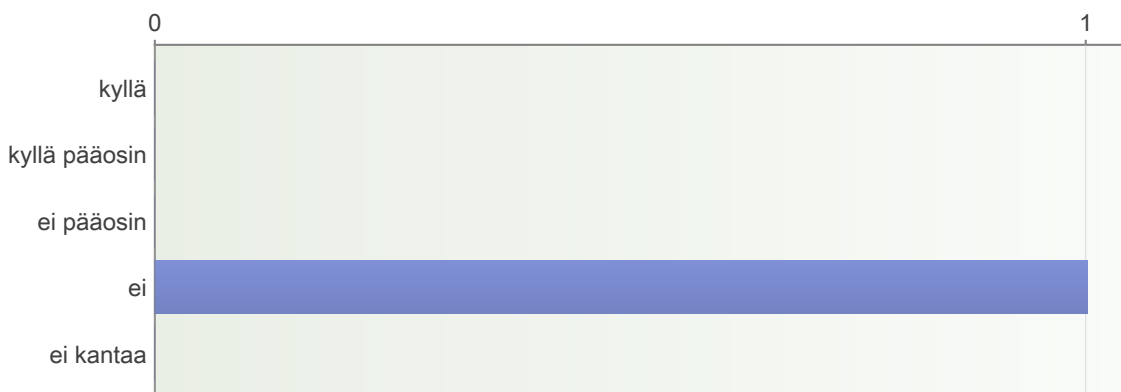
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteena hyvä mutta käytännössä todella vaikea toteuttaa.
- Palveluketjujen toimivuudesta ei ole takuuta, tulee vaatimaan todella hyvää ja laadukasta palveluohjausta.
- Lakiluonnoksen 13§ on epäselvä kokonaisuuden kannalta. Jos asiakas joutuu laitoshoitoon yli kuukaudeksi, niin laitoshoittoa tuottavan tahon on vastattava asiakkaan tarvitsemista palveluista. Riittääkö ko. laitoshoidon tuottajalla osaaminen ja resurssit siihen (vrt. 13 §).
- Vaatii paljon käsittelijöitä maakunnassa ja sote-keskuksessa ja luukuttaa asiakasta kun palveluja on haettava eri paikoista ja maksaja vaihtuu.
- Lisää vaatimuksia tietojärjestelmien yhteensovittamisessa, erityisesti niissä palveluissa kun potilas on ohjattava maakunnan ulkopuolelle hoitoon.
- Maakunnan mahdollisuudet ohjata tuottajia ovat rajalliset. Ohjaus vaatii paljon sopimuksia ja niiden valvontaa. Valinnanvapaudessa syntyy pitkiä palveluketjuja, joiden seuraaminen on rajallista erityisesti maksuseteli- ja asiakassetelituottajien osalta, koska lakiluonnos ei näiden osalta edellytä sopimusohjausta

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

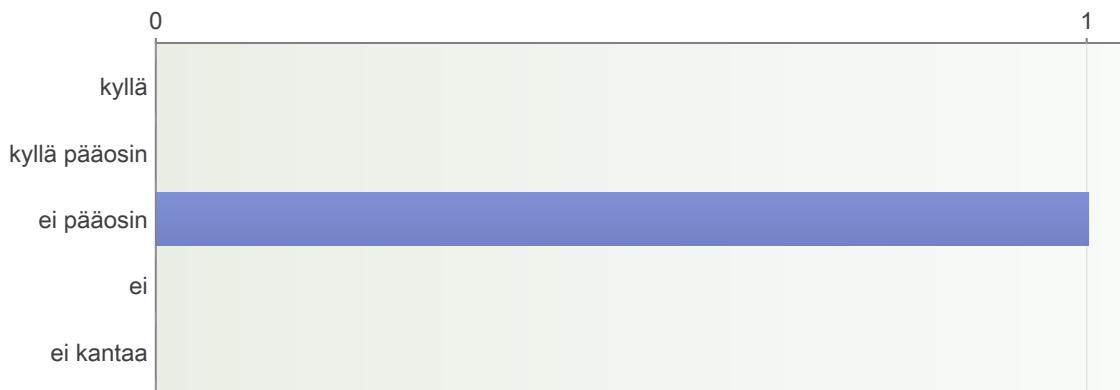
- Tämän lakiluonnoksen perusteella on mahdotonta arvioida säästöjä. Osoptimointi on iso riski.
- Mikäli maakunta järjestäjänä ei ole riittävän vahva eikä näe asiakkaan palveluketjun kokonaisuutta niin menokehitystä on todella vaikea arvioida.
- Asiakkaiden käyttäytymistä palvelujen valinnassa on vaikea ennustaa, minkä verran suoran valinnan palvelunkäyttäjää siirtyy toisen maakunnan puolelle.
- Palkkaharmonioinnin kustannuksia on vaikea arvioida
- Tietojärjestelmistä on arvioitu syntyvän suuret kustannukset.
- Monituottaja- malli tekee kilpailun osajista ja johtaa palkkakustannusten nousuun.
- Palvelujen vaihtaminen voi lisätä kustannuksia koska palvelun tuottajalla ei välttämättä ole intressiä välittää tietoja asiakkaasta.
- Palveluntuottajan näkökulmasta pitkäkestoisten suunnitelmien tekeminen käy mahdottomaksi koska asiakas voi vaihtaa nopeastikin muualle.
- Valinnanvapaus on ongelmallinen järjestämisvastuun, palvelujen integraation, yhdenvertaisuuden ja

kustannusten hillinnän kannalta

-Malli rajoittaa maakunnan oikeutta päättää palveluiden tuotantotavasta ja ohjata palveluita kokonaisuutena

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

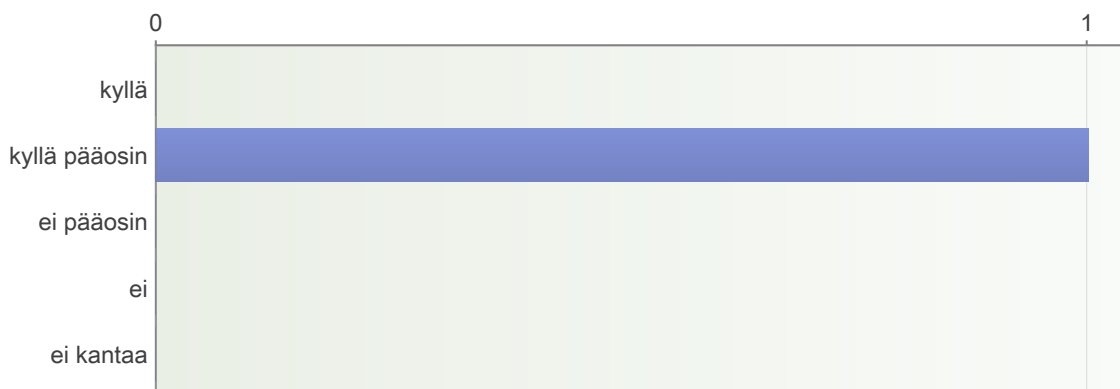
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli tarkoittaa poliittista päätöksentekoa niin demokratia ei toteudu riittävällä tavalla.
- Asiakkaan näkökulmasta valinnanvapaus lisää mahdollisuuksia toteuttaa itsemääräämisoikeutta.
- Lakiluonnoksen edellyttämät järjestämistavat kaventavat maakunnan mahdollisuutta käyttää itsehallintoa. Lakiluonnoksen asetuksenantovaltuudet voivat myöhemmin kaventaa maakunnan itsehallintoa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

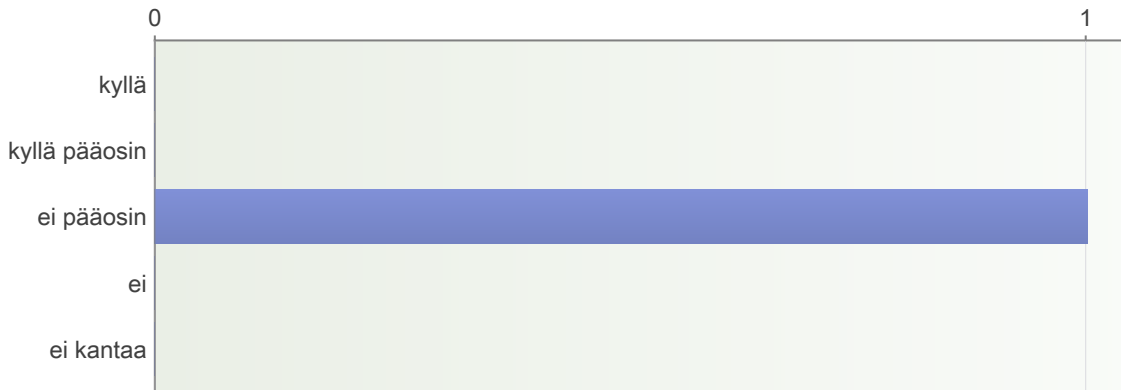
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraation näkökulmasta uusien toimintatapojen yhteensovittaminen on haasteellista koska palveluja tullaan pilkkomaan tuotantoyhtiöiden ja maakunnan liikelaitoksen välillä.
- Lakiluonnos sisältää paljon säätelyä joka ei ole ominaista lisäämään innovointia.
- Kilpailutilanne pakottaa uudistamaan toimintatapoja ja etsimään uusia ratkaisuja. Myös euro on hyvä konsultti.
- TKI-toimijoille tulee osoittaa riittävät resurssit, tuottamisen pirstaloiminen pieniin yksiköihin vie mahdollisuudet kehittämistoiminnalta.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

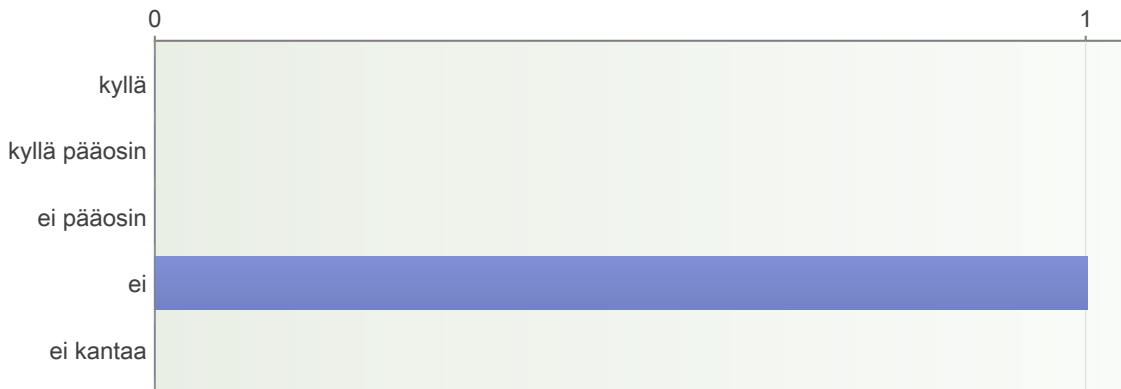
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset yleisellä tasolla esitetty, tulisi konkretisoida ja luetteloida palvelukokonaisuudet (15§), mitä kuuluu perustasoon ja laajennettuun perustasoon esim. yleisimmät sairaudet.
- Mitä tarkoitetaan asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemilla palveluilla. Miten määritellään esim. lyhytaikainen päihdeongelma, perhetyön tarve?
- Lakiluonnos ei tarjoa riittäviä takeita siitä että palveluketjut olisivat saumattomia ja suoria.
- Alihankinnan käyttöön liittyvät kohdat epäselviä.
- Palvelujen ryhmittely lyhytkestoisin, tilapäisiin, pitkäkestoiisiin on palvelutarpeen arvioinnissa vaikea ja voi johtaa päällekkäisiin palveluihin. Laissa tulee tarkemmin määritellä palvelujen sisältö.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

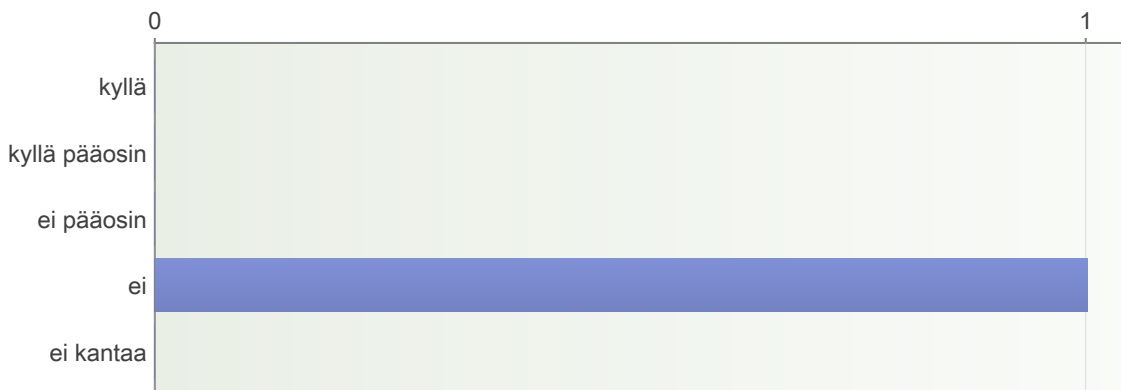
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksestä ei ilmene millä tavalla maakunta valvoo ja seuraa maksusetelin käyttöä ja sitä saako asiakas riittävästi tarvitsemiaan palveluja?
- Sote-keskuksella ei välttämättä ole halua osittaa asiakkaalle maksuseteleitä kustannusten säästämiseksi. Harkinnanvaraisuus?
- Vaikuttavuuden ja terveyshyödyn seuranta on maakunnalle haasteellista jos asiakkaiden sykli on yhden vuoden mittainen ja rekisteröityneiden palveluntuottajien laatu voi vaihdella Maakunnalta puuttuvat suorat ohjaus- ja vaikuttamiskeinot maksusetelipalvelun ja asiakassetelipalvelun tuottajiin toisin kuin suoran valinnan ja sotekeskusten tuottajiin.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

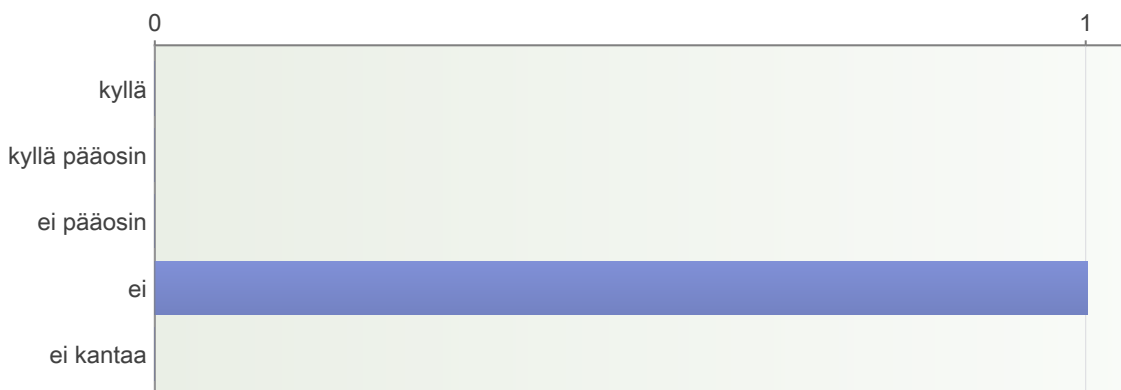
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten palveluvalikoimat ovat alkuvaiheessa hyvin pelkistetyt ja kuitenkin on kyettävä vastaamaan asiakkaan tarpeisiin.
- Lakiesityksessä on epäselvästi ilmaistu millä muulla tavoin palvelutuottajan on palvelu järjestettävä jos asiakas kieltäytyy vastaanottamasta maksuseteliä.
- Lakiesityksestä ei käy ilmi millä tavoin sote-keskus voi myöntäessään maksusetelin, valvoa asiakkaan saamaa palvelua?
- Miten sote-keskus voi hallita sosiaalihuolto lain 14 § mukaisia palveluja vai onko lainsäätäjällä ajatuksena että näihin muodostuu yksityisiä palveluntuottajia/sosiaalikeskuksia, joista palvelut maksusetelillä hankitaan

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

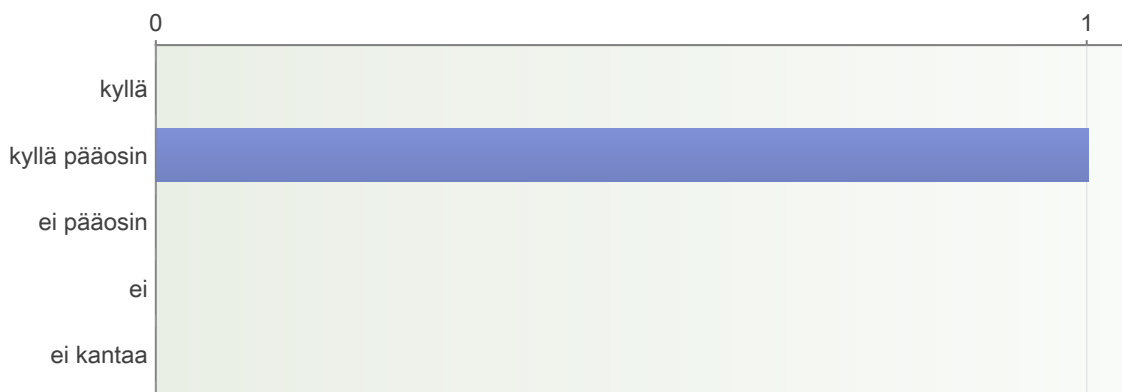
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Epäselvästi ilmaistu millä muulla tavoin palvelutuottajan on palvelu järjestettävä jos asiakas kieltäytyy vastaanottamasta maksuseteliä.
- Lakiesityksestä ei käy ilmi millä tavoin sote-keskus voi, myöntäessään maksusetelin, valvoa asiakkaan saamaa palvelua?
- Maksusetelin sisältö tulee kirjoittaa auki, mitä tarkoittaa missäkin tilanteessa
- Sosiaali- ja terveystalvelujen osalta palvelun tulee perustua asiantuntijan arvioon eikä asiakkaan omaan subjektiiviseen haluun. Lakiluonnoksen mukaan sote-keskuksella on kokonaisvastuu, joka koskee myös maksusetelituottajan aiheuttamaa virhettä

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

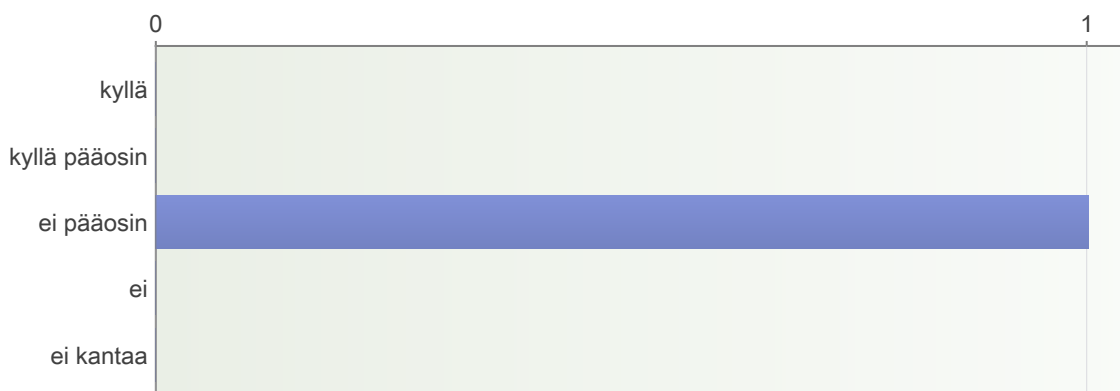
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellytyksenä on että palveluja on tarjolla.
- Asiakkaan valintaoikeuden rajoittamista tulee avata (18§ mom 2).

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

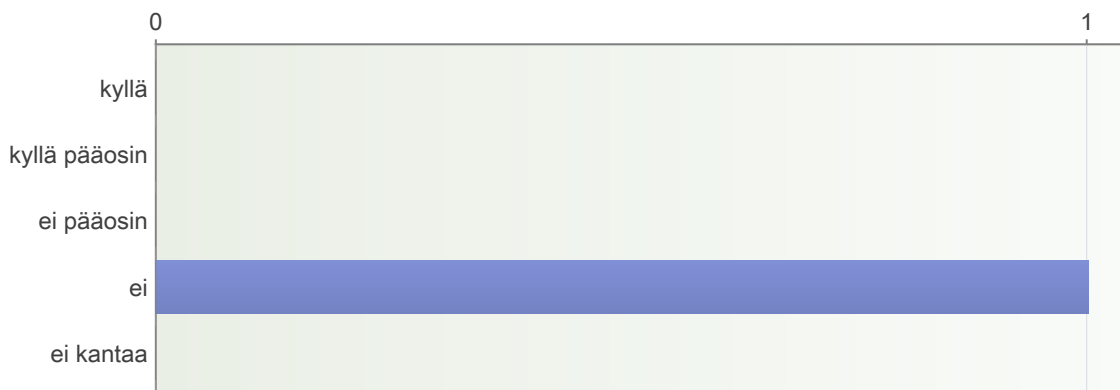
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset johtavat byrokratian lisääntymiseen ja asiakkaan luukuttamiseen. Lyhytaikaisesta palvelutarpeesta tehdään arviointi sote-keskuksessa ja jos kyse pitkäaikaisesta palvelun tarpeesta niin maakunnan liikelaitos arvioi.
- Maakunnan liikelaitoksella tulee olla riittävät resurssit ja tiedot jotta asiakkaan palvelutarve voidaan arvioida oikein ja ohjata asiakasta tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
- Asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta, tarvitaan liikelaitoksen oma yhtiö, missä järki ja säästöt? Asiakas hukassa.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

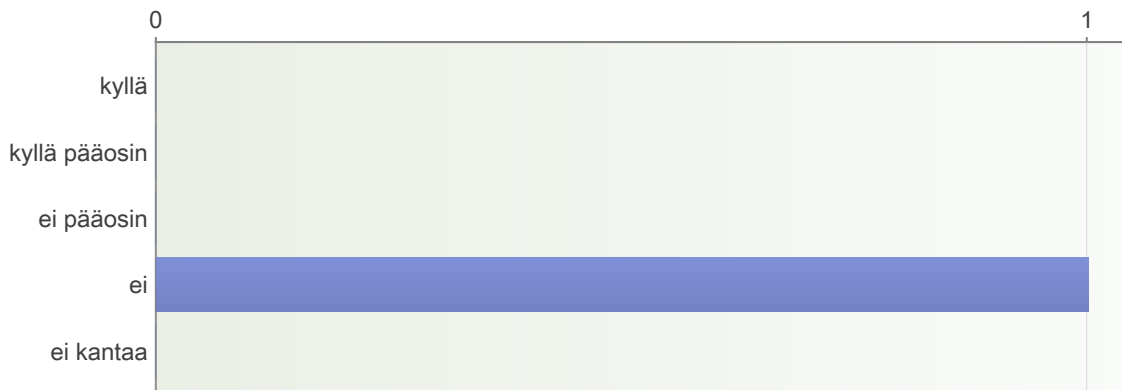
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuu on maakunnalla mutta rahankäyttö vastuu maakunnan liikelaitoksella.
- Tyytyväinen asiakas ei välttämättä ole sama kuin parhaan tai kustannustehokkaamman hoidon saanut asiakas silloin kun yhteiskunta maksaa kaikki ne tutkimukset, ja hoidot joita kirjava joukko palveluntuottajia on valmiina tuottamaan.
- Asiakassetelijärjestelmä ohjaa sairaalapalvelujen yhtiöittämiseen. Yhtiön ja maakunnan liikelaitoksen keskinäiseen asemaan vaikuttaa inhouse – säädös liikevaihdon määrästä

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

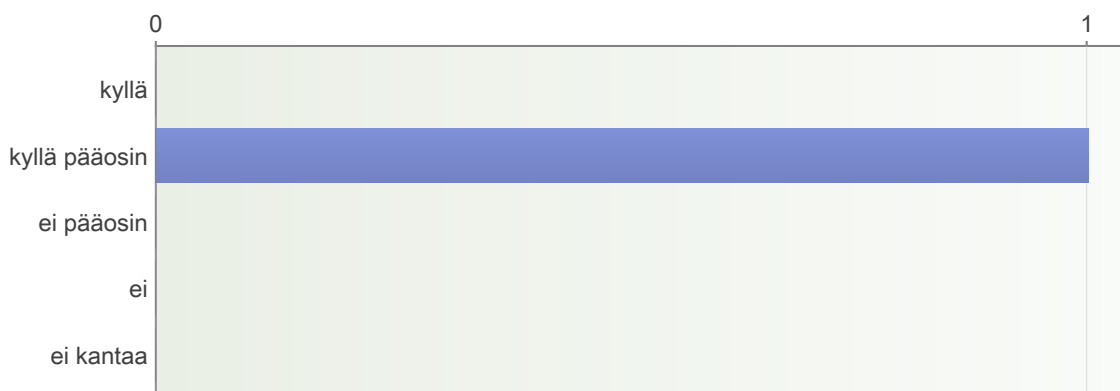
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ainoa raja-
-Ainoa rajaus on se, että palveluja ei voi asiakassetelillä hankkia maakunnan liikelaitokselta
- Tarkennettava mitä palveluja koskevat esim. kuntoutuksen osalta
- Palvelutuottajalaki puuttuu kokonaan, vaikea arvioida kokonaisuutta
- Ei takaa lääketieteellisesti parasta hoitoa

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

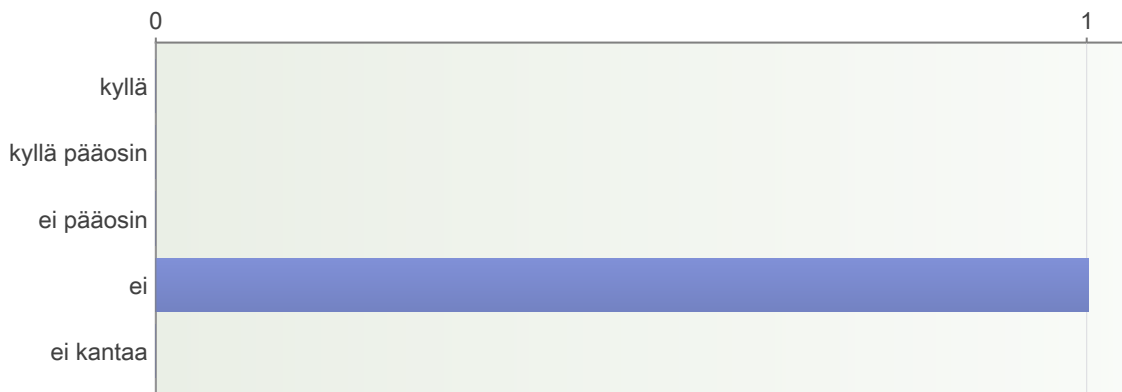
- Miten määritellään tarkoituksenmukaisuus tässä kohtaa? Asiakkaan subjektiivinen halu voi olla ristiriidassa tarkoituksenmukaisen palvelun kanssa ja miten hallitaan kokonaiskustannuksia?
- Henkilökohtaisen budjetin tarjoaminen eri asiakkaille, miten määritellään muut ryhmät ja pitkäaikainen avun tarve? (24§ mom 2)
- Omaishoidon tuen saanti vrt. henkilökohtainen budjetti?
- Henkilökohtaisen budjetin riittävyys ja asiakkaiden muuttuvat tarpeet?

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

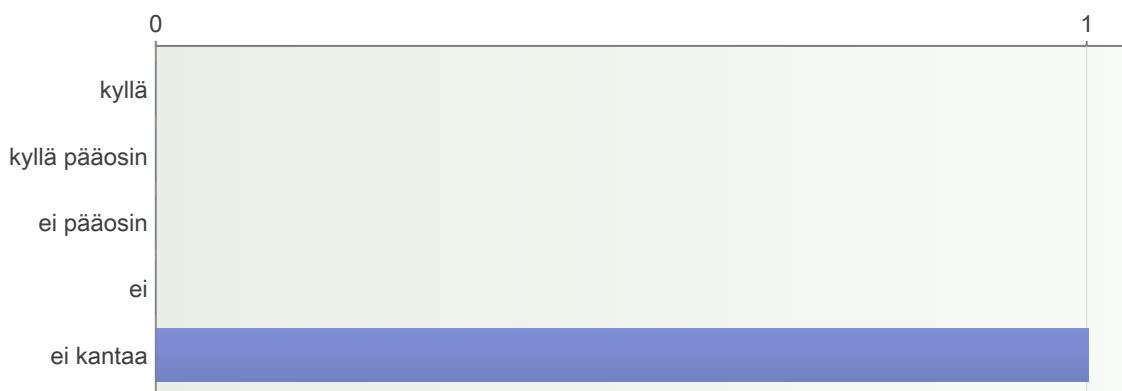
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Selkeä lainsäädäntö ei vaadi tällaista henkilöä.
- Kustannukset, kuka korvaa?
- Edunvalvojen käyttö lisääntyy ja onko maistraatin nimeämä edunvalvoja oikea henkilö tässä tapauksessa?
Edunvalvoja tekee taloudellista valvontaa onko riskinä että asiakas ei saa tarvitsemiaan palveluja

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

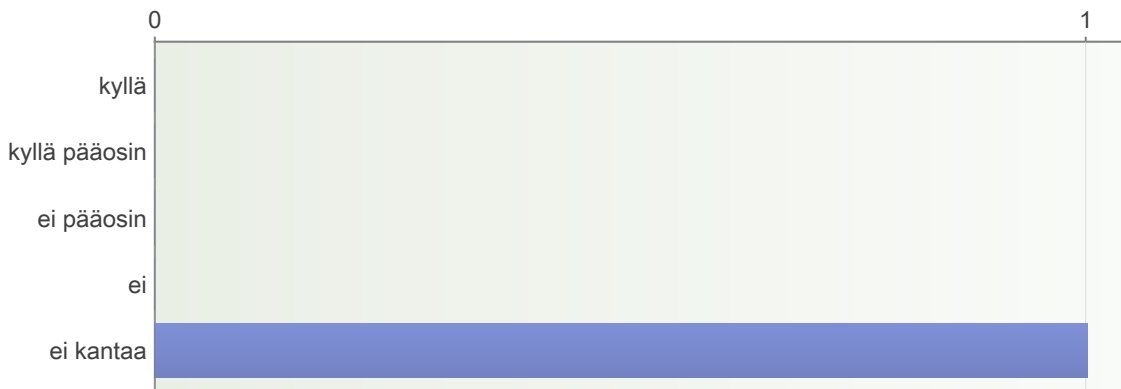
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska palvelutuottaja laki puuttuu, asiaan ei voida ottaa kantaa. Mitä siis sisältää mainittu palvelutuottajalain 10 §?

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

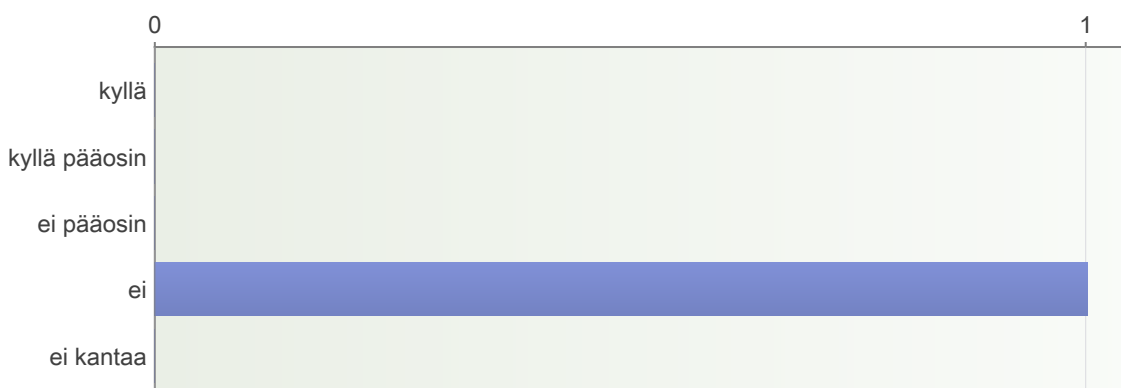
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutuottaja laki puuttuu.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

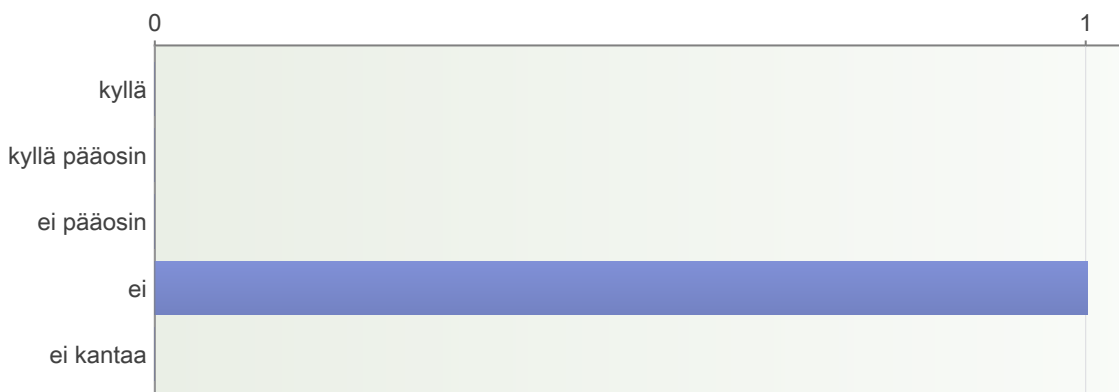
Vastaajien määrä: 1

- -Palvelutuottaja laki puuttuu
- Tietohallinto laki puuttuu
- Asiakasmaksulaki puuttuu
- Sopimuksilla yksityiskohtaisesti sovittava jotta asiakas saa riittävät palvelut
- Esitykseen liittyy suuria riskejä mm. miten turvataan asiakkaiden palvelut sote-keskuksen /maakunnan liikelaitoksen taloudellisten edellytysten loppuessa

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

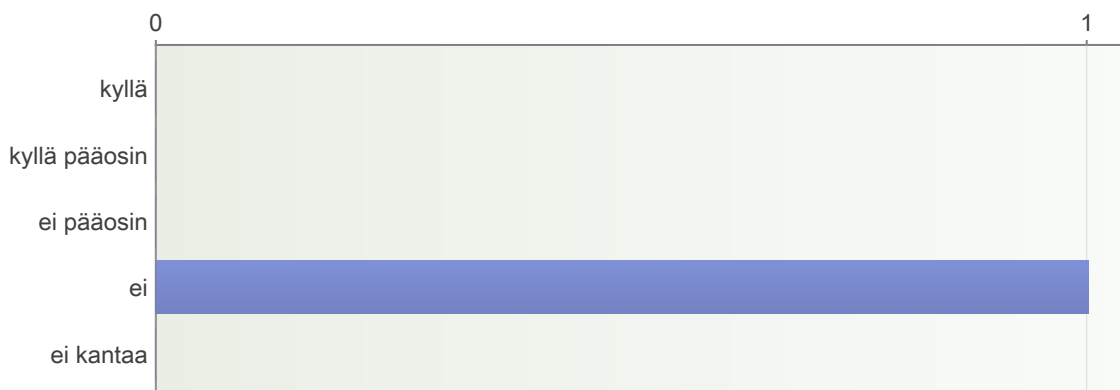
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Asiakasmaksulaki puuttuu
- Määrittelyt ovat toistaiseksi jääneet ylimalkaisesti. Yksilön ollessa kauppatavarana määrärahan jakautumisen taustalle vahvistuvat lyhyt asiakkuus sykli ja lyhyet vastaanotot eivät välttämättä tuo sitä kansataloudellista etua mitä muutoksella haetaan esim. työkyky tai yhteisön hyvinvointi
- Tulisi voida toteuttaa pitempiaikaisia ja huomattavasti laajempia pilotteja kuin nyt on käynnissä, jotta saataisiin kokemusta rahoituksen oikeasta suunnasta.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

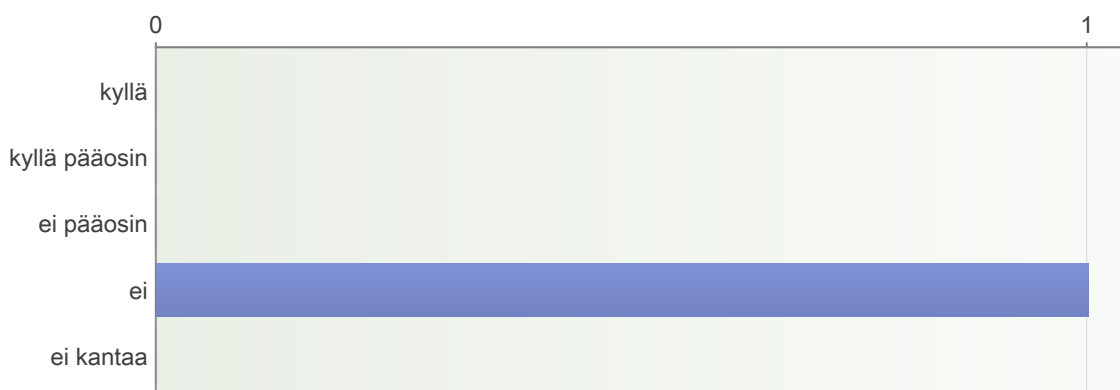
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuotannon tekijän (henkilöstö) asema jää kyseenalaiseksi. Yt-menettelyt jatkuvasti käynnissä, vaatii oman resurssinsa
- Palvelun tuottajan mahdollisuudet arvioida palvelujen laatua ja vaikutuksia vaihtelevat.
- Tietojärjestelmien yhteen toimivuus tiedon kulun turvaamiseksi keskeistä.
- Määräytymisperuste voi kannustaa kohdennettuun asiakashankintaan

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

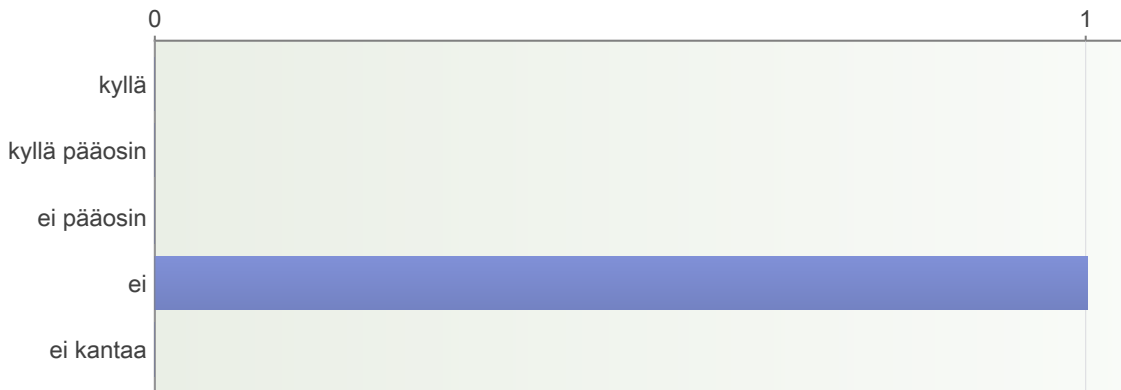
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on mahdoton
- Listautumisen avautuminen 1.11.2018 kohtelee alueita ja julkisen puolen toimijoita eriarvoisesti koska yksityisellä puolella on jo valmius ottaa listautumisia vastaan.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

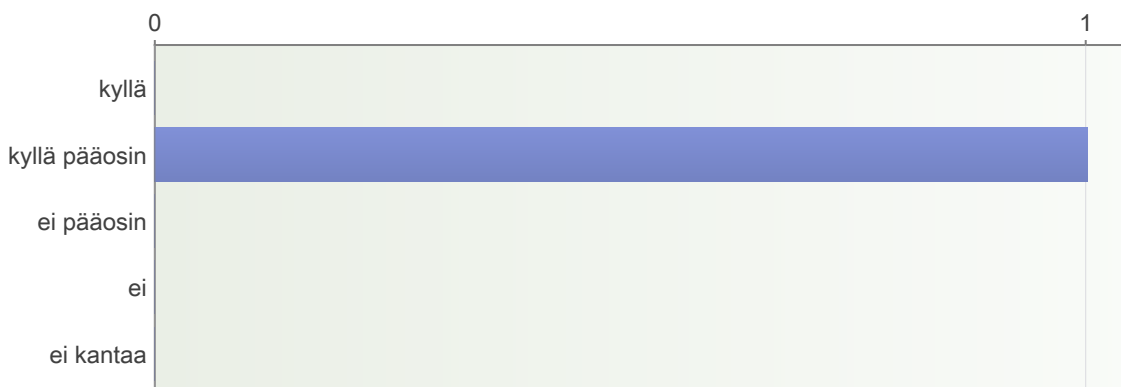
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Täysin mahdotonta koska yhteiset tietojärjestelmät puuttuvat eikä maakuntia järjestäjinä ole olemassa.
- Esitys sisältää useita ennakoimattomia toimenpiteitä ja velvoitteita, joita sopimuksilla ja vielä tuntemattomilla menetelmillä toteutettaisiin.
- Maakuntien valmistautumisesta ja peruslähtökohdista riippuen syntyy kilpailua maakuntien välille.
- Asetuksenantovaltuus on itsehallinnon vahvistamiselle ja järjestämisvastuulle kielteinen asia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

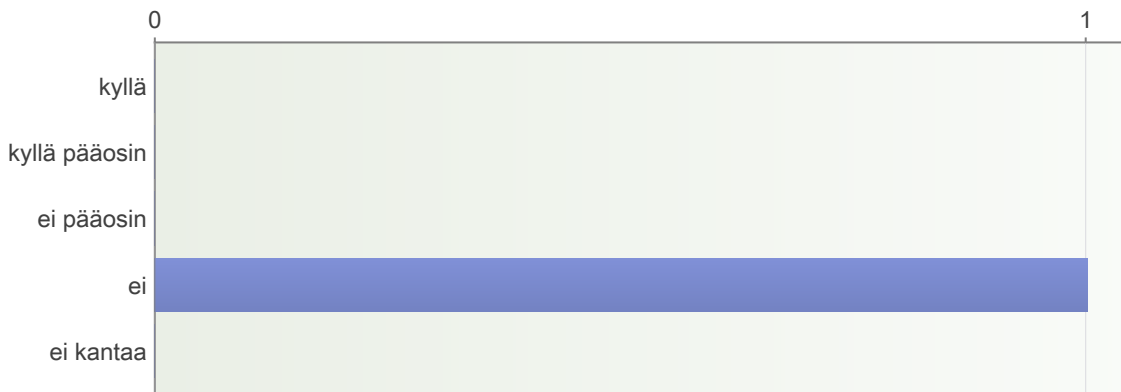
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuu alueista.
- Kyseessä markkinat, joilla on hyödykkeenä ihmisten terveys ja hyvinvointi. Hyvinvoinnin näkökulmasta ei ole tehty sosiaalisten vaikutusten tai terveyshyödyn vaikuttavuusarviointia eikä kansalaisten näkökohtaa ole avattu
- Kansantalouden näkökulmasta kyseessä on valtakunnan työvoiman terveys. Markkinoida ei voi ennakoida ja saatava terveyshyöty on tuote, jota on vaikea mitata ja edes määritellä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Lakiesitys ei anna hyviä edellytyksiä pienille toimijoille. Pienten toimijoiden mahdollisuudet hankkia tarvittavat tietojärjestelmät ovat rajalliset. Yksin Kanta-palveluihin liittyminen on ongelmallista kustannusten vuoksi.

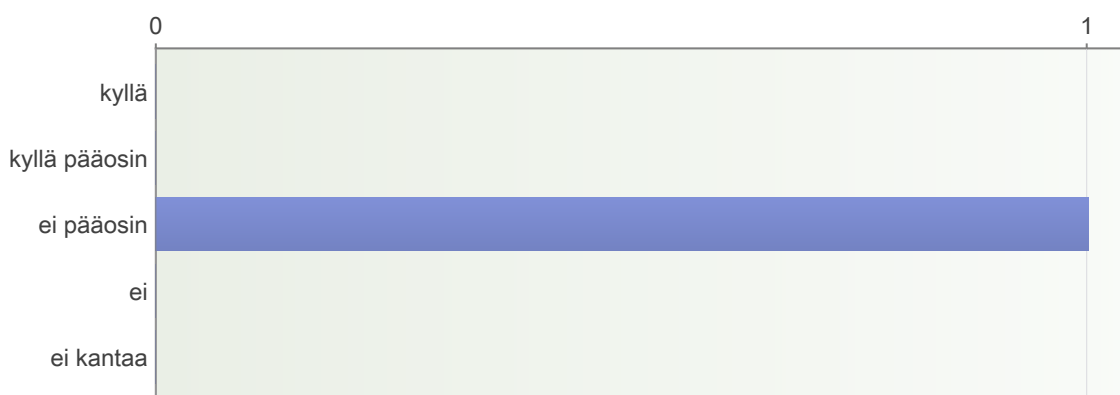
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- - Markkinointi vaikuttaa ihmisten valintoihin ja palvelujen käyttöön
- Valinnanvapaus voi lisätä ihmisen halua hoitaa itseään ja sitä kautta terveys ja hyvinvointi voi lisääntyä

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

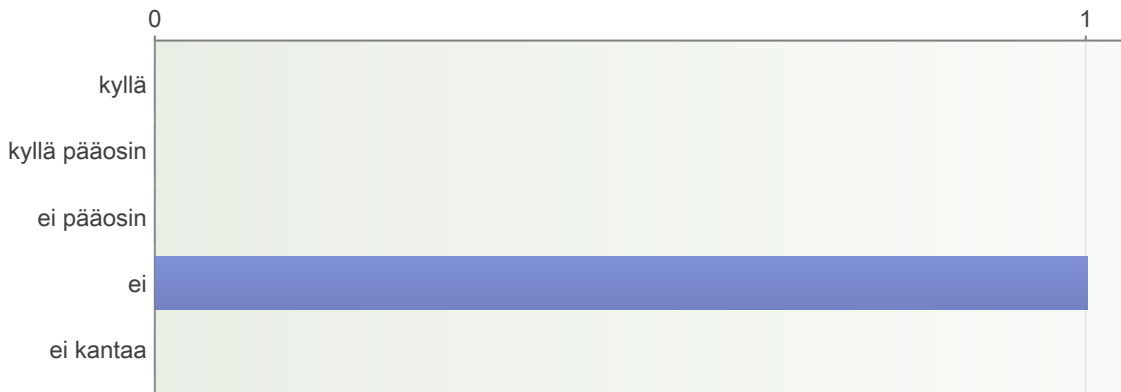
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Satunnaisesti hammashoitoa tarvitsevan perusterveen ihmisen osalta toimii.
- Suun terveys vaikuttaa kokonaisvaltaisesti ihmisen terveyteen, nyt eriytetään liikaa.
- Rajaus suoran valinnan palveluihin koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon osalta on erikoinen, pirstaloi asiakkaan hoitoa ja suun terveydenhuollon yksiköitä epätarkoituksenmukaisesti pieniksi.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointia ei ole tehty puhumattakaan lapsivaikutusten tai sukupuolivaikutusten tai yleensä kustannusten arvioinnista
- Esityksestä ei käy ilmi millä tavoin perusterveydenhuoltoa todella vahvistetaan tai mikä on saavutettava kansanterveydellinen hyöty tai miten tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota mukaan lukien erikoissairaanhoito.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- - Lainsäädännön henki näkyy jo siinä, että henkilöstöön kohdistuvia vaikutusten arviointia ei ole tehty ollenkaan huomioiden että muutos koskee julkisella sektorilla yli 200 000 työntekijää.
- Kilpailu henkilökunnasta tulee siirtymävaiheessa olemaan tosiasia ja se saattaa pirstaloida palvelujärjestelmän. Markkinatilanteessa kansanterveystyön periaatteita on muokattava toimintaan sopivaksi, vaikutuksia vaikea arvioida
- Muutos kohdistuu nimenomaan työmarkkinoilla oleviin naisiin.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- - Lakiesitys tulee ottaa uudelleen valmisteluun vaikutusten arvioinnin puuttuessa.
- Aikataulu on mahdoton.
- Lakiesityksen näin raakileena lausuttavaksi laittaminen on vastoin hyvää lainvalmistelua ja hallintokäytäntöä ja aliarvioi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia ja palveluja tuottavia tahoja.
- Suoran valinnan palvelukokonaisuuden määrittely oltava täsmällisempi
- Palvelutarpeen arviointi on nykyisin viranomaisella. Setelipäätöksessä se siirtyy ulkopuolelle (PL 124) Julkisen vallan hallintotehtävien siirto pois viranomaisilta on perustuslain näkökulmasta ongelmallinen
- Rikosoikeudellisessa vastuussa on sote – keskuskeskukset ja suoran valinnan palveluntuottajat ovat eri asemassa kuin maksu- ja asiakassetelin tuottajat.
- Palvelusetelilain kumoaminen kumoamista on syytä harkita ja se on kaiken lisäksi käytössä varhaiskasvatuksessa
- Lakiluonnos § 15 Asiakasseteliä käytettävä riittävässä määrin. Poistetaan 15 % raja.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.